

A large wind turbine stands on a frozen sea under a blue sky with scattered clouds. The turbine is the central focus, with its three blades extending upwards. The sea is covered in a layer of ice, and the horizon is visible in the distance. The sky is a deep blue, with some lighter clouds near the horizon.

ELY-keskuksen rooli ilmastoyhteistyössä

Ilmasto- ja kiertotalousasiantuntija Sanna Moilanen, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Ilmastolaki

1 § Lain tarkoitus ja tavoitteet

Tämän lain tarkoituksena on

2) tehostaa ja sovittaa yhteen valtion viranomaisten toimintaa ilmastomuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen tähtäävien toimenpiteiden suunnittelussa ja täytäntöönpanon seurannassa;

4 § Ilmastomuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista edistävät toimet

Valtion viranomaisen on edistettävä toiminnassaan mahdollisuuksien mukaan tämän lain mukaisten suunnitelmien toteutumista.

AVI-ELY-strategia antaa suunnan valtion aluehallinnon toiminnalle

Ilmastonmuutos läpileikkaavasti ELY-keskuksen toimintaa ohjaavana teemana

- Kierto- ja biotalousratkaisut lisääntyvät ja luonnonvaroja käytetään kestävästi
- Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila paranee
- Ilmastonmuutosta hillitään ja siihen sopeutumista tuetaan
- Yhdyskunnat kehittyvät kestävästi

TOIMINTAYMPÄRISTÖMME MUUTTUU

Palvelut 2020

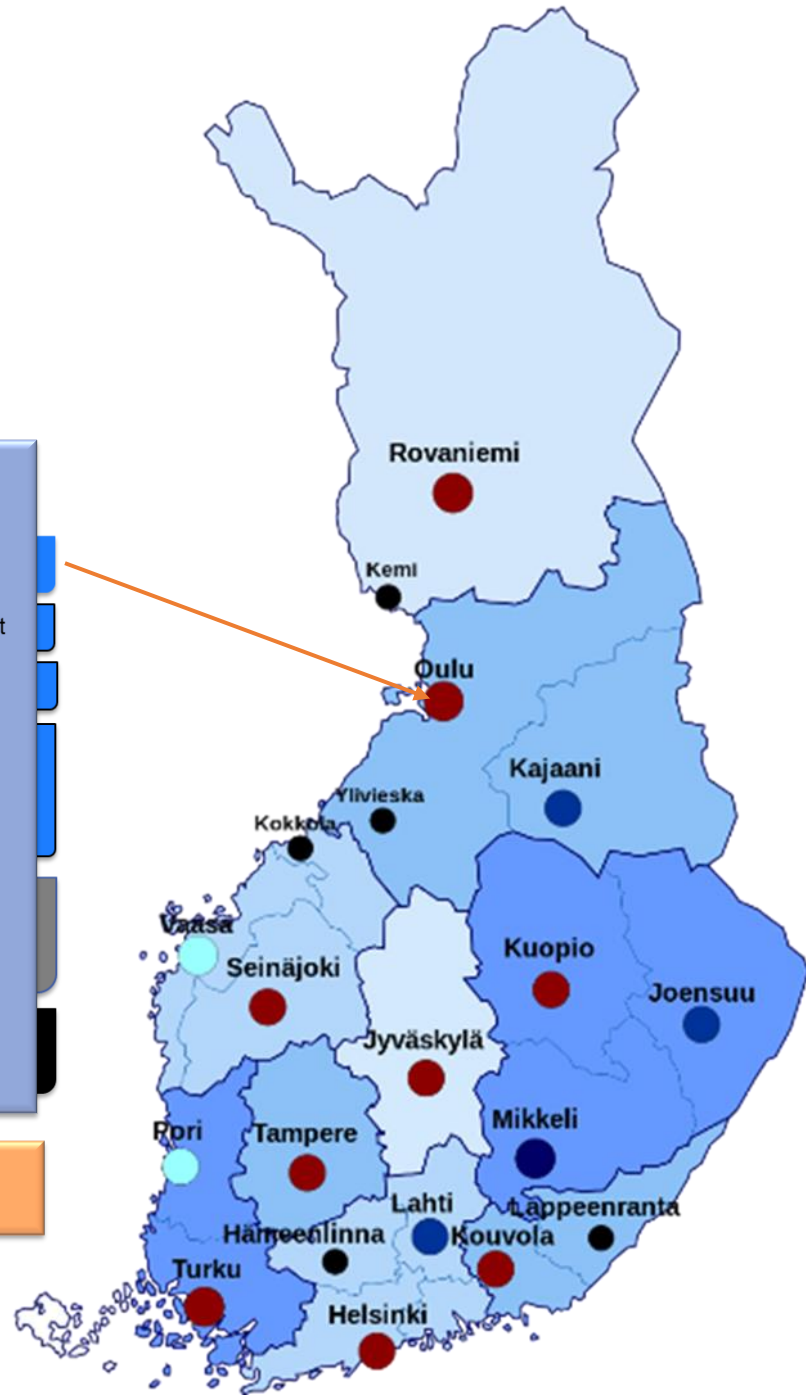
Ylijohtaja
Jonas Liimatta

Johtoryhmä

ELY-keskuksen neuvottelukunta

Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimisto
 Työnvälitys, tieto- ja neuvontapalvelut, osaamisen kehittämisspalvelut sekä yritystoiminnan käynnistämis- ja kehittämisspalvelut.

Aluehallinnon ilmastotyön vauhdittaminen

- Työ käsittelee sisäisen työn kehittämistä
- Työssä on mukana hillintä ja sopeutuminen
- Työssä on **käyty läpi ELY-tehtävien ilmastorajapinnat**
- Työssä huomioidaan rajapinta alueen muuhun ilmastotyöhön ja sidosryhmiin

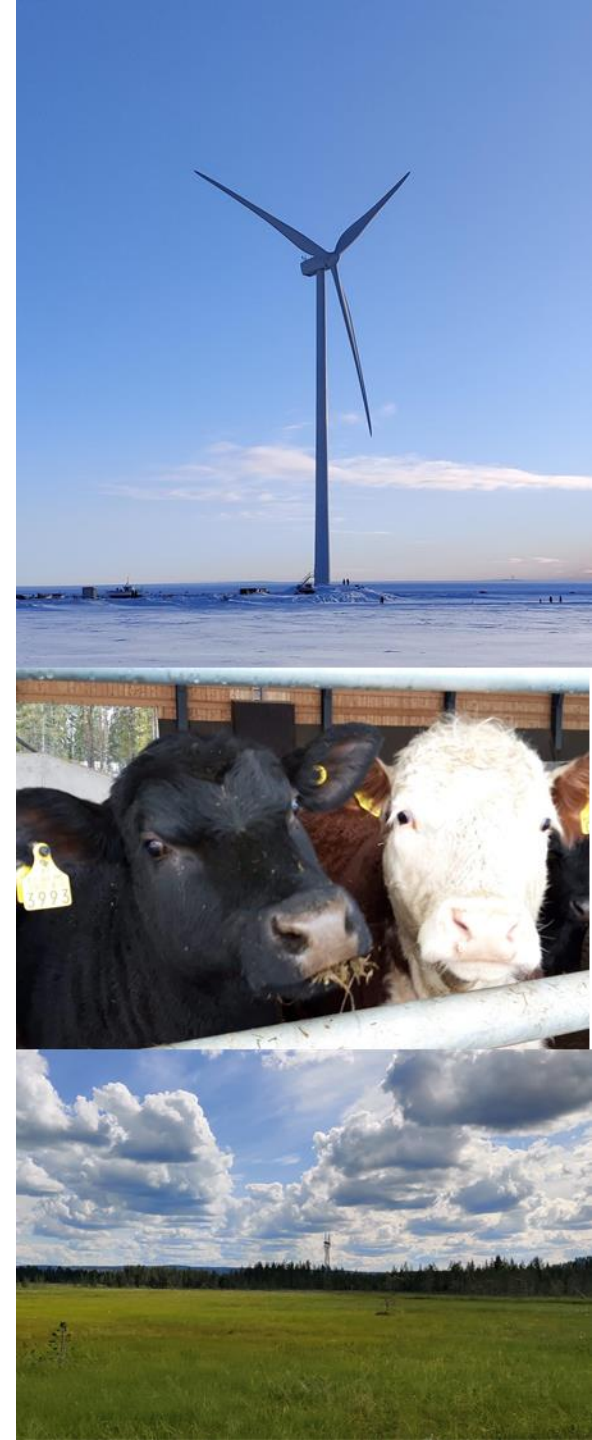
Ilmastoasian huomioiminen virkatyössä

”Mitä tarkoittaa ilmastolaki suhteessa muuhun lainsäädäntöön, esim. YSL - turvelausunto?”

”Mahdollisuudet ottaa ilmasto huomioon tiehankkeissa?”

”Vesiasioiden kytkös sopeutumisen lisäksi myös hillintään?”

” Miten jo tuemme/voisimme paremmin tukea yrityksiä/toimijoita päästövähennystyössä?”

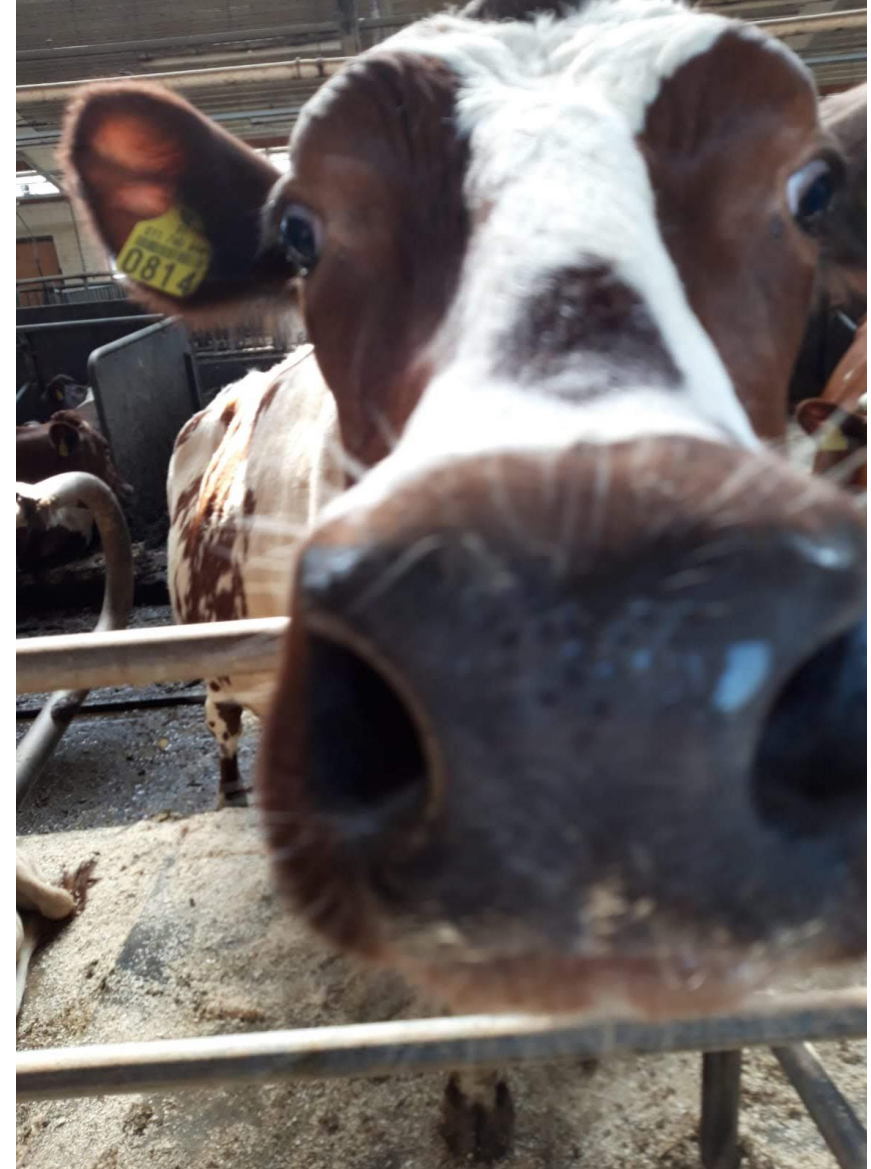
Ilmasto ELY- keskuksen virkatyössä nyt

YMPÄ-
RISTÖ JA VESI. LUONNON-
HOIDON JA MAISEMAN MONIMUO-
TOISUUTEEN LIITTYVÄT YMPÄRISTÖSOPI-
MUKSET ESIM. KOSTEIKKOJEN, ALKUPERÄISROTU-
JEN JA ALKUPERÄISKASVIEN EDISTÄMISEKSI. HYVIN
TOIMIVA VESIHUOLTO SÄÄSTÄÄ ENERGIAA JA RESURSSIJA -
VESIHUOLLON KYSYMYKSISSÄ YHDISTYVÄT SEKÄ HILLINNÄN
ETTÄ SOPEUTUMISEN TAVOITTEET. YMPÄRISTÖKASVATUS. AKKU-
JEN JA PARISTOJEN TUOTTAJAVASTUUN SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ SEKÄ
SECOND USE -KÄYTÖN SELVITTÄMINEN. ENNEN PILAANTUNEEN MAAPE-
RÄN KUNNOSTUSTA TEHDÄÄN RISKIARVIOINTI JA TOIMENPITEET SUUNNA-
TAA VAIN TARPEELLISILLE KOHTEILLE - RESURSSIEN SÄÄSTÄMINEN. PI-
MA-MASSOJEN HYÖTYKÄYTÖN EDISTÄMINEN LAUSUNNOISSA JA PÄÄTÖKSISSÄ
- TEHOKKAAMPI HYÖTYKÄYTTÖ VAATISI MYÖS LAINSAADANTOMUUTOKSIA. JÄ-
TELAKITYÖ. SÄHKÖAUTOJEN YLEISTYMINEN VAATII YHTEISTYÖTÄ, JOTTA VOJDAAN
VARAUTUA LISÄÄNTYVÄÄN KÄYTET- TYJEN AKKUJEN MÄÄRÄÄN JA
LOYTÄÄ NIILLE UDELLEENKÄYT- TOMAHDOLLISUUKSIA. TULVA-
KARTAT, TULVARISKIEN KARTOI- TUS JA TIETOJEN YLLÄPITO. MAA-
SEUTU. LUONNONHOIDON JA MAISEMAN MONIMUOTOISUU-
TEEN LIITTYVÄT YMPÄRIS- TÖSOPIMUKSET ESIM. KOSTEIK-
KOJEN, ALKUPERÄISROTUJEN JA ALKUPERÄISKASVIEN EDIS-
TÄMISEKSI. MAASEUTURA- HASTON YRITYSTUKIA VOI-
DAAN MYÖNTÄÄ MYÖS IL- MASTON KANNALTA. HYVIIN
RATKAISUIHIN. RAHOITUS JA OSAAMISEN KEHITTÄMINEN.
RAHOITUKSESSA TUODAAN ESIIN KIERTOTALOUTTA, VÄ-
HÄHILISYYSTEEMAA, RE- SURSSITEHOKKUUTTA HAKU-
JEN TEEMOITUKSESSA. YHDYS- KUNTARAKENTEEN KEHITTY-
MISESTÄ VOIDAAN TEHDÄ ANA- LYYSEJA LAAJAN KÄYTETTÄVIS-
SÄ OLEVAN DATAN PERUSTEEL- LA. ALUEKEHITTÄMISTYÖ JA
SIIHEN LIITTYVÄ ENNAKOINTI MERKITTÄVIÄ MYÖS, ILMASTÖ-
RATKAISUJEN NÄKÖKULMASTA. LII- KENTEEN LUPATEHTÄVIIN KUULUVA ALUEIDENKÄYTTÖ. LII-
KENTEEN LUPATEHTÄVIIN KUULUVA LIIKENTEEN POIKKEUSJÄRJESTELYJEN HYVÄKSY-
MINEN. NAISSA JÄRJESTELYISSÄ KÄVELYN JA PYÖRÄILYN REITTIIEN TOIMIVUUS
TULEE TURVATA YHTÄ LAILLA KUIN AUTO-LIIKENTEENKIN. POLKUPYÖRIEN LII-
TYNTÄPYSÄKÖINNIT JOUKKOLIIKENTEEN (SOLMU)PYSÄKEILLE. JOUKKOLII-
KENTEEN HANKINTA. ALUEKEHITTÄMISTYÖ JA SIIHEN LIITTYVÄ ENNAKOINTI
MERKITTÄVIÄ MYÖS ILMASTORATKAISUJEN NÄKÖKULMASTA. ILMAS-
TOASIOITA NOSTETAAN ESIIN KAAVANEUVOTTELUISSA SEKÄ KAAVOI-
HIN LIITTYVÄSSÄ EDISTÄMISTYÖSSÄ, YLEISIÄ. ILMASTOASIOISTA
VIESTIMINEN. MUUN ASIAKASTYÖN YHTEYDESSÄ VOIDAAN
ANTAA MYÖS NEUVONTAA ILMASTOASIOISSA. ILMASTO
PYSYY JATKUVASTI ESILLÄ TYÖSSÄ TEEMANA, KUN SE
ON ASIALISTALLA VAKIOIDUSTI HUOMIOITUVA
ASIA. RISKIENHALLINTA OSANA ELY-KESKUK-
SEN TYÖTÄ VIRASTON SISÄLLÄ JA
ALUEEN MUIDEN TOIMIJOI-
DEN KANSSA.

Ilmastotyössä tehdään jo nyt: maaseutu, elinkeinot, rahoitus

- Neuvonnan ja muun yhteyden pidon aikana viestitään viljelijälle luotettavaa ilmastokestävyystietoa
- ELY-keskus rahoittaa luomusitoumuksia sekä muita ympäristösopimuksia osana viljelyä. Luomutuotanto on ollut järjestelmänä toimiva ja sen avulla on voitu edistää erilaisia ympäristötavoitteita.
- Biokaasun tuottamista myytäväksi (energiayrittäjäyys) voidaan tukea maaseuturahaston yritystuella. Hankerahoituksella mahdollisuus lisätä esim. tietotaitoa biokaasun mahdollisuuksien hyödyntämiseen maaseudulla.
- Yrityskohtaisissa henkilöstökoulutuksissa ja yritysten kehittämisspalveluissa kestävä kehitys ja toimintojen ympäristö- tai ilmastovastuullisuus otetaan huomioon eräänä hanketta kannattavana kriteerinä.
- Vähähiilisyttä, kiertotaloutta ja digitalisaatiota edistetään yritystukien ja erilaisten hankkeiden rahoittamisella: EU-rakennerahaston (EAKR ja ESR), EU:n maaseuturahaston ja nyt näihin liittyvien korona-elpymisvälineen (React EU) kautta.

Ilmastotyössä tehdään jo nyt: alueidenkäyttö ja liikenne

- Ilmastoasioita nostetaan esiin kaavaneuvotteluissa sekä kaavoihin liittyvässä muussa edistämistyössä.
- Kaavalausunnoissa huomioitavia, ilmastoon liittyviä näkökulmia ovat esim. Yhdyskuntarakenne, aluetehokkuus, liikenne (kävely, pyöräily), palvelut, ilmastovaikutukset ja –tavoitteet, materiaalit, energia, hiilinielut
- MRL:n mukaisissa kuntien kehittämiskeskusteluissa otetaan esille monipuolisesti erilaisia teemoja ja ilmasto on ollut luontevaa kytkeä tähän menettelyyn.
- Liikenteen lupatehtäviin kuuluu liikenteen poikkeusjärjestelyjen hyväksyminen. Näissä järjestelyissä kävelyn ja pyöräilyn reittien toimivuus tulee turvata yhtä lailla kuin autoliikenteenkin.
- Polkupyörien liityntäpysäköinnit joukkoliikenteen (solmu)pysäkeille
- Teiden talvihoitoluokat määrittävät, miten hyväkuntoisina tiet pysyvät talvisin, millä voidaan vaikuttaa joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn olosuhteisiin.

A photograph of a recycling facility. A large green conveyor belt is overflowing with a massive pile of flattened cardboard boxes, which are falling onto the floor. The facility has a high ceiling with industrial lighting and various pipes and structures. The background shows more of the recycling process with more conveyor belts and machinery.

Ilmastotyössä tehdään jo nyt: luonnonsuojelu, ympäristönsuojelu ja jätehuollon tuottajavastuu

- Ympäristökasvatus ja ympäristötietoisuustyö
- Sähköautojen yleistyminen vaatii yhteistyötä, jotta voidaan varautua lisääntyvään käytettyjen akkujen määrään ja löytää niille uudelleenkäyttömahdollisuuksia. Tätä edistetään akkujen ja paristojen tuottajavastuutehtävissä eri tavoin.
- PIMA-kunnostusten päästöjä otettu huomioon jo pitkään – eri kunnostusmenetelmien päästövaikutukset hyvin tiedossa.
- Jätelakityö
- METSO-ohjelman metsien suojelutyöllä turvataan luonnon monimuotoisuutta ja sitä kautta vahvistetaan metsien hiilinieluja ja hiilivarastoja.
- Jätevedenpuhdistamojen valvonnassa huomioidaan lisääntyvät hulevedet ja tulvariski.

ELY-keskuksen ilmastotyö käytännössä

▪ Sisäinen työ

- ELY-keskuksen oma ilmastoasiantuntijoiden verkosto
- Virkatehtäviin jo sisältyviä ilmastotavoitteita
  - Esim. YVA, MRL, tulvariskit, liikenne
- Tiekarttahankkeessa käyty läpi kaikkien tehtävien ilmastorajapinnat

▪ Ulospäin suuntautuva työ ja yhteistyö alueella

- Kuntayhteistyö
- Maakunnalliset foorumit, verkostot, yhteistyöryhmät
- Canemure ja muut ilmastohankkeet

ELY-keskuksen rooli ilmastotyössä

▪ Asiantuntija

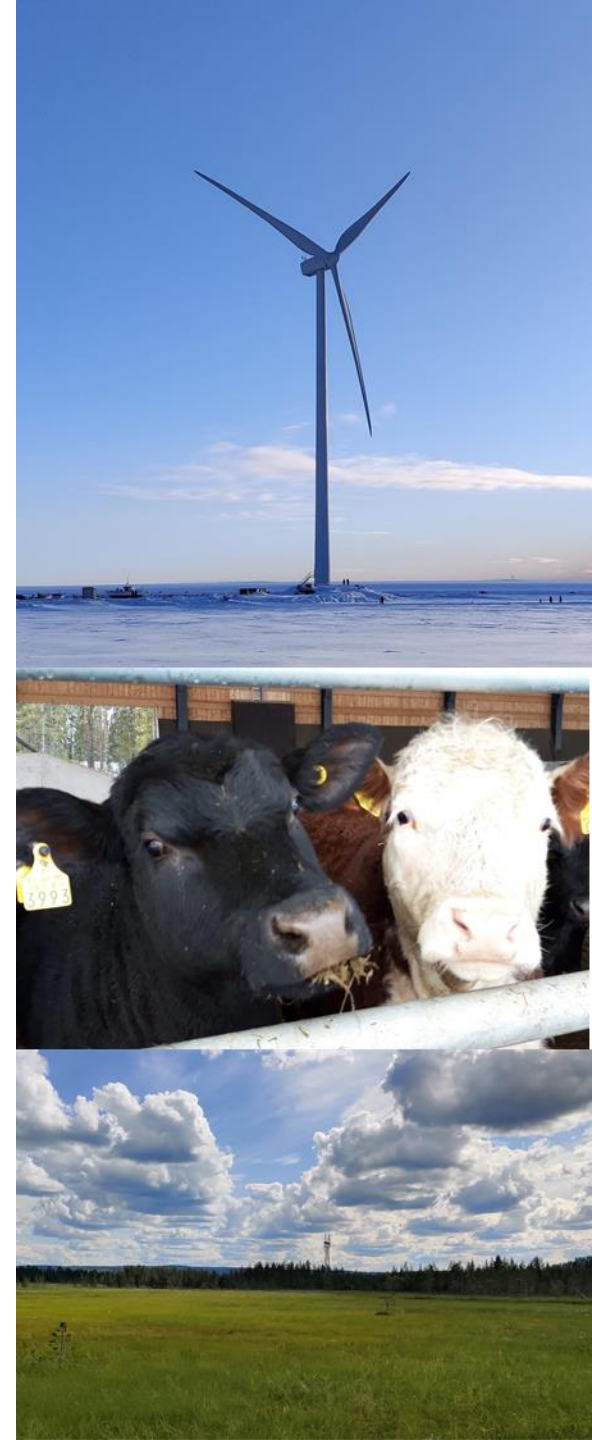
- Viranomaisprosesseissa vahva substanssiasiantuntemus kaikilla vastuualueilla
- Luottamus asiantuntemukseen korkealla tasolla myös sidosryhmien näkökulmasta
- Tietotarpeiden tunnistaminen ja tiedon tuottaminen

▪ Välittäjä

- Tiedon välittäminen ylätasolta alueelle ja suoraan kunnille ja muille sidosryhmille
- Tiedon välittäminen alueelta ylätasolle

▪ Rahoittaja

- Vähähiilisyttä, kiertotaloutta ja digitalisaatiota edistävien yritystukien ja –avustusten sekä erilaisten hankkeiden rahoittaminen
- Yrityksen kehittämispalvelut
- EU-rakennerahasto (EAKR ja ESR), EU:n maaseuturahasto ja kansallinen rahoitus ja korona-elpymisväline (React EU)

**Toimivimmat
ratkaisut syntyvät
usein yhdessä
tekemällä!**

**Systeminen muutos
jatkokoon!**

Kiitos

